

Настає пасовищний період утримання худоби. Що потрібно знати?

Пасовищний період утримання худоби забезпечує зміцнення здоров'я тварин за рахунок активного раціону на відкритому повітрі, сонячно-ультрафіолетового опромінення, поїдання вітамінізованого корму, отримання тривалої та високої продуктивності, повноцінного потомства та покращення відтворення. Упродовж сезону випасу власники одержують 50-70% продукції молока і приростів худоби, витрати на виробництво яких знижуються вдвічі порівняно з витратами в стійловий період. Але для успішної реалізації результативності пасовищного сезону необхідно ретельно підготуватися до нього, виконавши ряд заходів:

1. Обстежити пасовища відповідною комісією, яка уточнює межі ділянок, наявність та підхід до водопою, виявлення ям та грузьких місць, які обгороджують. Із території пасовищ вивозять сміття, гілля, гній, вирубують чагарники, знищують отруйні рослини. Визначають чи не проводили поряд з пасовищем обприскування отрутохімікатами.
2. Підготувати худобу до вигону на пасовище. Тварини повинні бути досліджені на туберкульоз, лейкоз, бруцельоз, вакциновані проти сибірки. Необхідно також провести копрологічні дослідження, огляд на наявність личинок підшкірного овода, розчистити і підрізати копита, на 1,5-2 см спилати кінці гострих рогів.
3. Тварин на пасовищне утримання переводять поступово протягом 7-10 днів. У перші 2-3 дні худобу випасають 2 години, наступні 7-8 – по 4-6 годин, а на 10-13 день тривалість випасання доводять до 11-13 годин на добу. Худобі обов'язково в раціон вводять сіно, соломку та концкорми, а також мінеральну підгодівлю, особливо кухонну сіль. На пасовищах, де є бобові трави-люцерна, конюшина, не можна випасати тварин уранці, поки не спаде роса і відразу після дощу, а також без попередньої підгодівлі.

На пасовищах можуть виникати ряд незаразних та паразитарних захворювань, збудниками яких худоба заражається під час випасання, а саме: це вздуття передшлунків, пасовищна тетанія, шлунково-кишкові стронгілятози, фасціольоз, диктіокаульоз, бабезіоз та гіподерматоз та інші. З метою своєчасного виявлення, лікування та профілактики їх необхідно:

а) пастухи повинні бути досвідченими і вміти надавати першу допомогу тварині на пасовищі. При них має бути ветеринарна сумка з набором лікувальних

засобів: молочною кислотою, настоянкою чемериці, глауберовою сіллю, тощо. Як застосовувати ці чи інші препарати пастухи повинні чітко знати;

б) при вздутті передшлунків тварина починає задихатися, падає і може загинути. Необхідно прив'язати корову так, щоб її передні кінцівки стояли вище від задніх, і кулаками енергійно масажувати лівий бік черева, періодично обливаючи тварину холодною водою, заливають 10мл настоянки чемериці у 500мл води, дають 2-3 літри свіжовидоєного молока;

в) при пасовищній тетанії у корів погіршується апетит, падають надої, тварини непокояться, часто дихають, виникають судороги та діарея. Для профілактики хвороби щоденно до концкормів додають 30-50г окису магнію, при лікуванні вводять препарати калію і магнію, мелясу;

г) гіподерматозом худоба хворіє після відкладання яєць самицею оводів на прикореневу частину шерсті тварин, при нападі на худобу самиці підлітають з характерним дзижчанням, через них тварини непокояться, перестають пастися, рятуються втечею. Найнадійнішим методом боротьби з гіподерматозом є хімічний з використанням нововерму-ВК внутрішньошкірно з допомогою безголкового механічного інектора в задню третину шиї в дозі 0,1-0,2 мл на 100кг маси тіла по діючій речовині перед вигоном на пасовище і восени після закінчення льоту оводів. Препарат ефективний відносно личинок овода всіх стадій розвитку, в тому числі при найпоширеніших нематодах шлунково-кишкового тракту врх, диктіокаульозі й телязіозі, при ектопаразитах - псороптозі, саркоптоїдозі, сифункулятозах, при ураженні іксодовими кліщами. Молоко оброблених тварин можна вживати без обмежень;

д) великою загрозою в пасовищний період є захворювання врх бабезіозом, яке призводить до значних економічних збитків, високої смертності тварин за відсутності лікування. Зараження відбувається під час нападу іксодових кліщів на тварин для ссання крові. В зону ризику попадають всі вікові групи врх. У тварин підвищується температура тіла до 41-42 і знижується молочна продуктивність на 40-80%, молоко набуває гіркої смаку і жовтого кольору, на третій день хвороби погіршується апетит, припиняється жуйка, сеча має рожевий, а згодом темно-червоний колір, відмічається жовтяничність слизових оболонок, а при несвоєчасному лікуванні тварини гинуть. Єдиним та ефективним засобом лікування є хіміотерапевтичні проти паразитарні препарати (Азидин, Береніл, Вербен Імідокарб, Піростоп та інші),

симптоматичне лікування, гепатопротектори. Рівень зараження тварин контролюється лабораторними дослідженнями крові. Для профілактики нападу іксодових кліщів на тварин рекомендується препарат ектосан . Він не має обмежень щодо молока. Важливим заходом профілактики бабезіозу є знищення гризунів на пасовищах та в приміщеннях, оскільки вони є основним годувальником личинкових стадій кліщів.

Прислухайтесь до наших порад і вашим тваринам літо піде на користь!

Підготував : завідувач паразитологічним відділом Шахрай М.Д.